# Cevap Anahtarı ve Puanlama Yönergesi

6. SINIF SOSYAL BİLGİLER DERSİ 2. DÖNEM 1. YAZILI SINAVI · Sınav 2 (Kolay düzey) · Konu-soru dağılım tablosu: Senaryo 2

| Soru | Öğrenme çıktısı | Beklenen cevap | Puanlama |
|---|---|---|---|
| **1a** | **SB.6.3.4**<br>XI-XIII. yüzyıllar arasında meydana gelen siyasi faaliyetler ve askerî mücadelelerin Anadolu'nun Türkleşmesi ve İslamlaşmasına etkisini özetleyebilme | Kurucusu: Kutalmışoğlu Süleyman Şah; ilk merkezi: İznik | Kurucu **(3 p)**<br>İlk merkez (İznik) **(3 p)**<br>**Toplam: 6 p** |
| **1b** | | Cami ve medreseler İslam kültürünün ve eğitimin yayılmasını; kervansaraylar ticaretin gelişmesini; şifahaneler halkın sağlık ihtiyacının karşılanmasını sağlamıştır. Bu eserler Türklerin Anadolu'yu kalıcı yurt edindiğini gösterir ve Türk-İslam kültürünün yerleşmesine katkı sağlar. | En az iki eserin işlevini belirtme **(5 p)**<br>Türkleşme / İslamlaşmayla ilişkilendirme **(5 p)**<br>**Toplam: 10 p** |
| **2a** | **SB.6.3.4**<br>XI-XIII. yüzyıllar arasında meydana gelen siyasi faaliyetler ve askerî mücadelelerin Anadolu'nun Türkleşmesi ve İslamlaşmasına etkisini özetleyebilme | Türkiye Selçuklu Devleti ile Bizans İmparatorluğu | Türkiye Selçukluları **(3 p)**<br>Bizans **(3 p)**<br>**Toplam: 6 p** |
| **2b** | | Bizans, Türkleri Anadolu'dan çıkarma düşüncesinden vazgeçtiği için Anadolu'nun Türk yurdu olduğu kesinleşmiştir. | Bizans'ın vazgeçtiğini belirtme **(5 p)**<br>Anadolu'nun Türk yurdu olduğunun kesinleşmesi **(5 p)**<br>**Toplam: 10 p** |
| **3a** | **SB.6.4.1**<br>Yönetimin karar alma sürecini etkileyen unsurları çözümleyebilme | Öğrenci meclisinin görüşü, öğrencilerin katıldığı anket, okul aile birliğinin maddi desteği (bütçe), yönetmelikler ve üst kurumdan izin (üçü yeterlidir) | Her doğru unsur 3 p **(9 p)**<br>**Toplam: 9 p** |
| **3b** | | Böylece karar öğrencilerin ihtiyacına uygun olur, masraflar karşılanabilir ve kurallara uygun hareket edilir. Herkesin görüşü alındığı için karar daha kolay benimsenir. | İhtiyaca / kurallara uygunluk **(4 p)**<br>Kararın benimsenmesi **(3 p)**<br>**Toplam: 7 p** |
| **4a** | **SB.6.4.1**<br>Yönetimin karar alma sürecini etkileyen unsurları çözümleyebilme | Seçimde oy kullanarak (seçilecek muhtarın vaatlerini belirleyerek) | Seçim / oy kullanma **(6 p)**<br>**Toplam: 6 p** |
| **4b** | | Halk hangi adaya oy verirse onun vaatleri öncelik kazanır; örneğin Ayşe Hanım seçilirse kütüphane açılması önem kazanır. Seçilen kişi tekrar seçilmek için halkın isteklerini dikkate alır. Böylece seçim, yönetimin hangi kararları alacağını belirler. | Seçilen adayın vaatlerinin öncelik kazanması **(5 p)**<br>Yöneticinin halkın isteklerini dikkate alması **(5 p)**<br>**Toplam: 10 p** |

| Soru | Öğrenme çıktısı | Beklenen cevap | Puanlama |
|---|---|---|---|
| **5a** | **SB.6.4.2**<br>Toplumsal düzenin sürdürülmesinde temel hak ve sorumlulukların önemini yorumlayabilme | Haklar sınırsız değildir. Ders sırasında oyun oynamak Ali'nin ve arkadaşlarının eğitim hakkını engeller; Ali bu hakkını uygun zamanda ve başkalarının haklarına saygı göstererek kullanmalıdır. | Hakların sınırsız olmadığını belirtme **(4 p)**<br>Başkalarının hakkını engellediğini açıklama **(4 p)**<br>**Toplam: 8 p** |
| **5b** | | Herkes hakkını başkalarının hakkına saygı göstererek kullandığında anlaşmazlıklar azalır, insanlar huzur içinde yaşar. Aksi hâlde hak çatışmaları ve haksızlıklar artar, düzen bozulur. | Huzur / anlaşmazlıkların azalması **(5 p)**<br>Saygı gösterilmezse düzenin bozulması **(5 p)**<br>**Toplam: 10 p** |
| **6a** | **SB.6.4.2**<br>Toplumsal düzenin sürdürülmesinde temel hak ve sorumlulukların önemini yorumlayabilme | Kamu malını koruma sorumluluğu | Kamu malını koruma **(6 p)**<br>**Toplam: 6 p** |
| **6b** | | Çocuklar oyun alanını, diğer insanlar parkı kullanamaz; böylece dinlenme ve oyun hakları engellenir. Ayrıca onarım için vergilerden para harcanır; bu para başka hizmetlere (okul, yol vb.) ayrılabilecekken boşa gider. | Parkı kullanma / oyun hakkının engellenmesi **(6 p)**<br>Vergilerin boşa harcanması ve kamu hizmetlerine etkisi **(6 p)**<br>**Toplam: 12 p** |

Açık uçlu sorularda farklı ama doğru gerekçelere de puan verilir. Kısmi puan ölçütleri öğretmenin değerlendirmesine yol gösterir.